

דַּחֲכַמְתָּא לְעֵלְמָא, אֶתְקַלְקְלוּ בֵּיהּ בְּנֵי נֶשָׂא וּבְעוּ
לְאַתְנָרָא בֵּיהּ.

יְהִיב חֲכַמְתָּא עֲלָאָה לְאָדָם תְּרַאשׁוֹן, וּבְהֵהִיא חֲכַמָּה (ד) ^{טו ע"א}
דְּאַתְגְּלִי לִיהּ יַדַּע דְּרִגְוִן, וְאַתְדַּבֵּק בְּיַצַּר הָרַע,
עַד דְּאַסְתְּלִקוּ מִנִּיהּ מִבּוּעֵי דַחֲכַמְתָּא. וּלְבַתֵּר תָּב קִמִּי
מְאַרִיָּה, וְאַתְגְּלִיִּין לִיהּ מִנִּיָּהוּ וְלֹא בְּקַדְמִיתָא. לְבַתֵּר
בְּהֵהוּא סְפָרָא דִּילִיָּה יַדַּע חֲכַמָּאן. וּלְבַתֵּר אָתוּ בְּנֵי נֶשָׂא
וְאַרְגִּיזוּ קִמִּיָּה.

יְהִיב חֲכַמְתָּא לְנַח וּפְלַח בְּהּ לְקַדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא, לְבַתֵּר
מַה כְּתִיב וַיִּשֶׁתּ מִן הַיִּין וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל כְּמַה
דְּאַתְמֹר. יְתֵב חֲכַמְתָּא לְאַבְרָהָם וּפְלַח בְּהּ לְקַדְשָׁא בְּרוּךְ
הוּא. לְבַתֵּר נָפֵק מִנִּיהּ יִשְׁמַעֵאל דְּאַרְגִּיזוּ קִמִּי קַדְשָׁא בְּרוּךְ
הוּא. וְכֵן יַצְחָק נָפֵק מִנִּיהּ עֵשָׂו. יַעֲקֹב נִסַּב תִּרְיִן אַחְתָּן.

לשון הקודש

וּרְצוּ לְהַתְנַרְוֹת בּוּ.

נִתְּנָן חֲכַמָּה לְנַח וְעַבְד בְּהּ אֶת הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא, וְאַחַר כֵּךְ מַה פְּתוּב? וַיִּשֶׁתּ מִן
הַיִּין וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר. נִתְּנָן
חֲכַמָּה לְאַבְרָהָם וְעַבְד בְּהּ אֶת הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא, אַחַר כֵּךְ יֵצֵא מִמֶּנּוּ יִשְׁמַעֵאל
שֶׁהֲרִגִּיזוּ לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְכֵן
יַצְחָק יֵצֵא מִמֶּנּוּ עֵשָׂו. יַעֲקֹב לָקַח שְׁתֵּי
אַחֵיוֹת.

נִתְּנָן חֲכַמָּה עֲלִיוְנָה לְאָדָם תְּרַאשׁוֹן.
וּבְאוֹתָהּ חֲכַמָּה שֶׁהִתְגַּלְתָּה לוֹ, יַדַּע
דְּרִגְוֹת וּנְדָבֵק בְּיַצַּר הָרַע, עַד שֶׁהִסְתְּלִקוּ
מִמֶּנּוּ מַעֲיָנוֹת הַחֲכַמָּה, וְאַחַר כֵּךְ שָׁב
לְפָנֵי רַבּוֹנוֹ וְהִתְגַּלּוּ לוֹ מֵהֶם, וְלֹא כְּמוֹ
מִקְדָּם. אַחַר כֵּךְ בְּאוֹתוֹ הַסְּפָר שֶׁלוֹ יַדַּע
חֲכַמּוֹת. אַחַר כֵּךְ בָּאוּ בְּנֵי אָדָם וְהֲרִגִּיזוּ
לְפָנָיו.

יְהִי חֲכַמְתָּא לְמֹשֶׁה מַה כְּתִיב בֵּיהּ (במדבר יב) בְּכָל בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא. וְלֹא הָיָה כְּמֹשֶׁה שִׁמְשׁ מְהִימָן בְּכָלֵהוּ דְרַגְיָן וְלֹא סָטָא לְבֵיהּ בְּתִיאֻבְתָּא דְחַד מְנִיחֵיהּ. אֲלֵא קָאִים בְּמִהִימְנוּתָא עֲלָאָה כְּדָקָא יְאוּת.

יְהִי חֲכַמְתָּא עֲלָאָה לְשִׁלְמָה מִלְפָּא. לְבַתָּר מַה כְּתִיב בֵּיהּ (משלי א) מוֹשְׁלֵי שְׁלֹמָה (משלי ל) הַמִּשָּׂא נֶאֱם הַגִּבֹּר לְאִיתִיּאֵל לְאִיתִיּאֵל וְאֹכֵל וְאֹכֵל. אָמַר שְׁלֹמָה אֲתִי אֵל וְחֲכַמְתָּא דִּילֵיהּ הוּא. וְאוֹכֵל וְאוֹכֵל לְמַעַבְדַּ רְעוּתִי. לְבַתָּר (מלכים א יח) וַיִּקָּם יְיָ שָׁטָן לְשִׁלְמָה וְגו'.

תָּא חֲזִי, בְּגִין זְעִירוּ דְחֲכַמְתָּא דְאַשְׁכְּחוּ אֲלֵין מִתְּהוּא חֲכַמָּה דְקַדְמָאִי, אֲתַגְרוּ בֵיהּ בְּקַדְשָׁא בְרִידָה הוּא, וּבְנֵו מִגְדֵּל וְעַבְדוּ כָּל מַה דְעַבְדוּ. עַד דְאַתְפַּדְרוּ מֵאַנְפֵי אֲרַעָא וְלֹא אֲשַׁתְּאֵר בְּהוּ חֲכַמָּה לְמַעַבְדַּ מִיּוֹדֵי. אֲבָל לְזַמְנָא דְאֲתִי קַדְשָׁא בְרִידָה הוּא יִתְעַר חֲכַמְתָּא בְּעֲלָמָא

לשון הקודש

וְהַחֲכַמָּה שְׁלוֹ הוּא. וְאֹכֵל – וְאַנִּי יְכוֹל לַעֲשׂוֹת רְצוֹנִי. אַחַר כֵּךְ (מלכים-א יח) וַיִּקָּם ה' שָׁטָן לְשִׁלְמָה וְגו'.

בֵּא רְאֵה, מִשׁוּם קִצַּת חֲכַמָּה שִׁמְצָאוּ אֵלֶּה מֵאוֹתָהּ חֲכַמַת הַרְאִשׁוֹנִים, הַתְּגַרוּ בְּקַדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּבְנֵו מִגְדֵּל וְעֲשׂוּ כָּל מַה שֶׁעֲשׂוּ, עַד שֶׁהַתְּפָזְרוּ מֵעַל פְּנֵי הָאָרֶץ, וְלֹא נִשְׁאַרְהָ בָּהֶם חֲכַמָּה לַעֲשׂוֹת דְּבָר. אֲבָל לַעֲתִיד לְבֵא הַקַּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא

נִתֵּן חֲכַמָּה לְמֹשֶׁה, מַה כְּתוּב בּוֹ? (במדבר א') בְּכָל בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא. וְלֹא הָיָה כְּמֹשֶׁה שִׁמְשׁ נֶאֱמָן בְּכָל הַדְּרָגוֹת, וְלֹא סָטָה לְבֹו בְּתִשׁוּקַת אֶחָד מֵהֶם, אֲלֵא עַמֵּד בְּאַמוּנָה עֲלִיוֹנָה כְּרָאוּי.

נִתֵּן חֲכַמָּה עֲלִיוֹנָה לְשִׁלְמָה הַמְּלֵךְ, אַחַר כֵּךְ מַה כְּתוּב בּוֹ? (משלי א) מוֹשְׁלֵי שְׁלֹמָה, (שם ב') הַמִּשָּׂא נֶאֱם הַגִּבֹּר לְאִיתִיּאֵל לְאִיתִיּאֵל וְאֹכֵל. אָמַר שְׁלֹמָה, אֲתִי אֵל,

וַיִּפְלְחוּן לִיָּה בְּהָ הָדָא הוּא דְכָתִיב, (יחזקאל לו) וְאֵת רוּחִי
אֵתֶנּוּ בְּקִרְבְּכֶם וְעָשִׂיתִי. לָאוּ כְּקִדְמָאֵי דְחִבְלוּ בֵּיהּ עֲלֵמָא.
אַלְא וְעָשִׂיתִי אֵת אֲשֶׁר בְּחֻקֵי תִלְכוּ וְאֵת מִשְׁפָּטֵי תִשְׁמְרוּ
וְעָשִׂיתֶם.

רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חֵיָא הוּוּ אֲזֵלֵי בְּאַרְחָא. אָמַר לִיָּה רַבִּי
יוֹסִי לְרַבִּי חֵיָא נִפְתַּח בְּאוּרֵייתָא וְנִימָא מְלָה. פְּתַח
רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר (דברים כג) כִּי יִי אֱלֹהֶיךָ מִתְּהִלָּךְ בְּקִרְבֵּי מִחְנֶךָ
לְהַצִּילָךְ וּלְתַת אִיבִיךָ לְפָנֶיךָ וְהָיָה מִחְנֶיךָ קְדוֹשׁ וְלֹא
יִרְאֶה בְּךָ עֲרוֹת דְּדָבָר וְשָׁב מֵאַחֲרֶיךָ. כִּי יִי אֱלֹהֶיךָ
מִתְּהִלָּךְ, מִתְּהִלָּךְ מִיבְעֵי לִיָּה. אַלְא כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (בראשית
א) מִתְּהִלָּךְ בְּגִן לְרוּחַ הַיּוֹם. וְדָא הוּא אֵילָנָא דְאָכַל מִנִּיהּ
אָדָם הָרֵאשׁוֹן. מִתְּהִלָּךְ נִוְקְבָא מִתְּהִלָּךְ דְּדָבָר.

וְדָא הוּא דְאֲזִיל קַמֵּייהוּ דִּישְׂרָאֵל בְּדִ הוּוּ אֲזֵלֵי
בְּמִדְבָּרָא דְכָתִיב (שמות יג) וַיִּי הוֹלֵךְ לִפְנֵיהֶם יוֹמָם

לשון הקודש

וְאָמַר, (דברים כג) כִּי הִי אֱלֹהֶיךָ מִתְּהִלָּךְ
בְּקִרְבֵּי מִחְנֶךָ לְהַצִּילָךְ וּלְתַת אִיבִיךָ
לְפָנֶיךָ וְהָיָה מִחְנֶיךָ קְדוֹשׁ וְלֹא יִרְאֶה בְּךָ
עֲרוֹת דְּדָבָר וְשָׁב מֵאַחֲרֶיךָ. כִּי הִי אֱלֹהֶיךָ
מִתְּהִלָּךְ? מִתְּהִלָּךְ הָיָה צְרִיךְ לְהֵיוֹת! אַלְא
כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (בראשית א) מִתְּהִלָּךְ בְּגִן לְרוּחַ
הַיּוֹם. וְהוּוּ אֵילָן שְׂאֵכַל מִמֶּנּוּ אָדָם
הָרֵאשׁוֹן. מִתְּהִלָּךְ – נְקֻבָּה. מִתְּהִלָּךְ – זָכָר.
וְזָהוּ שְׁהִלָּךְ לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּשָׁהֵיוּ הוֹלְכִים

יְעוֹרֵר חֻכְמָה בְּעוֹלָם וְעֵבְדוּ אוֹתוֹ בְּהָ.
זְהוּ שְׁכַתּוֹב (יחזקאל לו) וְאֵת רוּחִי אֵתֶנּוּ
בְּקִרְבְּכֶם וְעָשִׂיתִי. לֹא פְּרָאשׁוּנִים
שְׁהַשְׁחִיתוּ בְּהָ אֵת הָעוֹלָם, אַלְא –
וְעָשִׂיתִי אֵת אֲשֶׁר בְּחֻקֵי תִלְכוּ וּמִשְׁפָּטֵי
תִשְׁמְרוּ וְעָשִׂיתֶם.

רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חֵיָא הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ.
אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי חֵיָא, נִפְתַּח
בְּתוֹרָה וְנֵאמַר דְּדָבָר. פְּתַח רַבִּי יוֹסִי

וְגו'. הוּא דְאָזִיל קַמִּיָּה דְבַר נֶשׁ כַּד אָזִיל בְּאַרְחָא. דְּכַתִּיב,
 (תהלים פה) צֶדֶק לְפָנָיו יַחֲלֹף וַיִּשֶׁם לְדַרְךְ פְּעַמָּיו. וְדָא הוּא
 דְאָזִיל קַמִּיָּה דְבַר נֶשׁ בְּשַׁעְתָּא דְאִיהוּ זָכִי. וְלִמָּה. לְהַצִּילֵךְ
 וְלִתַּת אִיבִידָא לְפָנֶיךָ. לְאַשְׁתַּזְבָּא בְּרֵשׁ בְּאַרְחָא וְלֹא
 יִשְׁלוּט בֵּיה אַחְרָא.

וּבְגִין כֶּךָ לְבָעֵי לִיָּה לְבַר נֶשׁ לְאַסְתַּמְרָא מִחֻזְבוֹי
 וְלִדְכָאָה לְגַרְמִיָּה. מָאִי דְכִיּוּ דָא. דְּכַתִּיב, (דברים כג)
 וְהָיָה מִתְּנִידָא קְדוּשָׁה. מָאִי קְדוּשָׁה, קְדוּשִׁים מִיבָעֵי לִיָּה.
 אֲלֵא מִתְּנִידָא קְדוּשָׁה אֵלִין שְׂיִיפֵי גּוּפָא דְגּוּפָא אֶתְחַבֵּר
 וְאֶתְתַּקֵּן בְּהוּ. וּבְגִין כֶּךָ וְהָיָה מִתְּנִידָא קְדוּשָׁה. וְלֹא יֵרָאֶה
 בְּךָ עֲרוֹת דְּבַר.

מָאִי עֲרוֹת דְּבַר. דָּא מְלִתָּא (שְׂרִייתָא) דְּעַרְיִין. וְדָא הוּא
 מְלָה דְקַדְשָׁא בְּרִידָא הוּא מָאִים בָּה יִתִּיר מִכְּלָא.
 כִּיּוֹן דְאָמַר וְלֹא יֵרָאֶה בְּךָ עֲרוֹת, אִמָּאִי דְבַר. אֲלֵא הֵינִי

לשון הקודש

(דברים כג) וְהָיָה מִתְּנִידָא קְדוּשָׁה. מַה זֶה קְדוּשָׁה?
 קְדוּשִׁים הֵיךְ צָרִיךְ לְהִיטֵל! אֲלֵא מִתְּנִידָא
 קְדוּשָׁה – אֵלּוּ אִיבְרֵי הַגּוּף שֶׁהַגּוּף מִתְּחַבֵּר
 וְנִתְקַן בָּהֶם. וְלָכֵן וְהָיָה מִתְּנִידָא קְדוּשָׁה. וְלֹא
 יֵרָאֶה בְּךָ עֲרוֹת דְּבַר.

מַה זֶה עֲרוֹת דְּבַר? זֶה דְּבַר (עֲרוֹת) עֲרִיּוֹת,
 שְׂוֵה הוּא דְבַר שֶׁהַקְדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא מוֹאֵם
 בּו יוֹתֵר מִהַכֵּל. כִּיּוֹן שֶׁאָמַר וְלֹא יֵרָאֶה
 בְּךָ עֲרוֹת, לְמַה דְּבַר? אֲלֵא רִשְׁעֵי הָעוֹלָם

בְּמִדְבַר, שְׂכַתוֹב (שְׁמוֹת יג) וְהוּ' הַלֵּךְ לְפָנֶיךָם
 יוֹמָם וְגו'. וְהוּא שֶׁהוֹלֵךְ לְפָנֵי הָאָדָם
 בְּשֶׁהוֹלֵךְ בְּדַרְךְ, שְׂכַתוֹב (תהלים פה) צֶדֶק
 לְפָנָיו יַחֲלֹף וַיִּשֶׁם לְדַרְךְ פְּעַמָּיו. וְזֶהוּ
 שֶׁהוֹלֵךְ לְפָנֵי הָאָדָם בְּשַׁעַה שֶׁהוּא זּוֹכֵה.
 וְלִמָּה? לְהַצִּילֵךְ וְלִתַּת אִיבִידָא לְפָנֶיךָ,
 לְהַצִּיל אָדָם בְּדַרְךְ וְלֹא יִשְׁלַט בּו אַחֵר.
 וְלָכֵן צָרִיךְ אָדָם לְהַשְׁמֵר מִתְּחַטָּאוּ
 וְלִטְהַר אֶת עַצְמוֹ. מַה שֶׁהָרָה זֶה? שְׂכַתוֹב

תִּיבִי עֲלֵמָא דְגַעְלִי וּמִסְאַבִּי גְרַמִּיִּהּוּ בְּמִלָּה דְלִחֹן דְנַפְקִי
מִפּוּמִּיִּהּוּ וְהָא אִיהוּ עֲרוֹת דְּבַר.

וְכַל כֹּךְ לָמָּה. בְּגִין דְּאִיהוּ אָזִיל קַמְךָ. וְאִי אַתְּ עֶבֶד
בְּדִין, מִיָּד וְשָׁב מֵאַחֲרֶיךָ, דְּלֵא יִזִּיל בְּתַרְךָ וַיִּיתוּב
מֵאַחֲרֶיךָ. וְאַנְן הָא אֲזִלִּינן קַמִּיָּה בְּאַרְחָא נְתַעֲסַק בְּמִלִּי
דְּאוּרִיִּתָּא. דְּהָא אוּרִיִּתָּא אַתְּעַטְרָא עַל רִישֵׁיהּ דְּבַר נֶשׁ
וְשָׁכְנֵתָא לֹא אַעֲדִיאַת מִינֵיהּ.

פְּתַח רַבִּי תִּיָּא וְאָמַר וַיֹּאמֶר ה' הֵן עִם אֶחָד וְשָׁפָה
אֶחַת לְכֻלָּם וְגו' תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב וַיְהִי בְּנִסְעָם
מִקְדָּם. מָאִי מִקְדָּם. מִקְדָּמוֹנֵי שְׁל עוֹלָם. וַיִּמְצְאוּ. וַיִּרְאוּ
מִיּוֹבֵעֵי לִיָּה מָאִי וַיִּמְצְאוּ. אֵלָּא מְצִיָּאָה אֲשַׁכְּחוּ תַּמָּן
מִרְזֵי דְחֻכְמַתָּא מִקְדָּמָאִי דְאַתְנַעַר תַּמָּן מִן בְּנֵי טוֹפְנָא,
וְכָּה אֲשַׁתְּדְלוּ לְמַעַבְדּוֹ בְּתַחֲמָא עֶבְדֵּתָא דְעַבְדּוֹ לְסַרְבָּא
בֵּיהּ בְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְהוּוּ אָמְרִי בְּפוּמָא וְעַבְדִּי (דף ע"ו)
עֶבְדֵּתָא.

לשון הקודש

מפנינו

פְּתַח רַבִּי תִּיָּא וְאָמַר, וַיֹּאמֶר ה' הֵן עִם
אֶחָד וְשָׁפָה אֶחַת לְכֻלָּם וְגו' בֵּא רְאָה מַה
כְּתוּב, וַיְהִי בְּנִסְעָם מִקְדָּם. מַה זֶה מִקְדָּם?
מִקְדָּמוֹנֵי שְׁל עוֹלָם. וַיִּמְצְאוּ? וַיִּרְאוּ צָרִיךְ
הָיָה לְהִיטֹא! מַה זֶה וַיִּמְצְאוּ? אֵלָּא מְצִיָּאָה
מְצְאוּ שֵׁם מְסוּדֵי הַחֻכְמָה מִהַקְדָּמוֹנִים
שֶׁהַתְנַעֲרָה שֵׁם מִבְּנֵי הַמַּפּוּל, וְכָּה

הִלְלוּ שְׁנוּעֵלִים וּמִטְמָאִים אֶת עַצְמָם
בְּדַבְרָם שְׁיוּצָא מִפִּיהֶם, וְזֵהוּ עֲרוֹת דְּבַר.
וְכַל כֹּךְ לָמָּה? מִשּׁוּם שֶׁהוּא הוֹלֵךְ לְפָנֶיךָ.
וְאִם אַתָּה עוֹשֶׂה כֹּךְ, מִיָּד – וְשָׁב
מֵאַחֲרֶיךָ. שְׁלֵא יִלְךְ עִמָּךְ וַיִּשׁוּב מֵאַחֲרֶיךָ.
וְאַנְן הֲרִינּוּ הוֹלְכִים לְפָנֶיךָ בְּתַרְךָ, נְתַעֲסַק
בְּדַבְרֵי תוֹרָה, שְׁהֲרֵי הַתּוֹרָה מִתְּעַטְרַת
עַל רֵאשׁוֹ שְׁל אָדָם וְהַשְׁכִּינָה לֹא זֹה

חָמִי מִה כְּתִיב הֵן עִם אֶחָד וְשָׁפָה אֶחַת לְכֻלָּם. בְּגִין
 דְּאֲנֹן בְּלִבָּא חַד וְרַעוּתָא חַד וּמְמַלְלֵי בְלִשׁוֹן
 הַקִּדְּשׁ. וְעַתָּה לֹא יִבְצֹר מֵהֶם כָּל אֲשֶׁר יִזְמוּ לַעֲשׂוֹת. וְלִית
 מָאן דִּימְנַע עוֹבְדָא דְלַהוֹן. אֲבָל מָאִי אַעֲבִיד, אֲבַלְבַל לֹון
 דְרַגִּין דְלַעֲיִלָּא, וְלִישַׁן דְלַהוֹן לְתַתָּא. וּכְדִין אֲתִמְנַע
 עוֹבְדָא דְלַהוֹן. וּמַה בְּגִין דִּהוּוּ בְרַעוּתָא וְלִבָּא חַד וּמְמַלְלֵי
 בְלִשׁוֹן הַקִּדְּשׁ כְּתִיב לֹא יִבְצֹר מֵהֶם כָּל אֲשֶׁר יִזְמוּ
 לַעֲשׂוֹת, וְדִינָא דְלַעֲיִלָּא לָא יָכִיל לְשַׁלְמַתָּא בְהוּ. אֲנִן אוּ
 חֲבַרְיָא דְמַתְעַסְקִין בְּאוּרֵייתָא, וְאֲנִן בְּלִבָּא חַד וְרַעוּתָא
 חַד, עַל אֶחַת פְּמָה וְכַמָּה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי מִפְּאֵן לְאֲנֹן מְאִירֵי דְמַחְלוּקַת לִית לֹון
 קִיּוּמָא. דִּהָא כָּל זְמָנָא (דְאֵלִין) דְבְנֵי עֲלָמָא אֵלִין
 עִם אֵלִין בְּרַעוּתָא חַדָּא וְלִבָּא חַד, אַף עַל גַּב דְמְרִדֵי בֵיה

לשון הקודש

משום שהיו ברצון ולב אחד ומדברים
 בלשון הקדש כתוב לא יבצר מהם כל
 אשר יזמו לעשות, ודין שלמעלה לא יכל
 לשלט בהם - אנו או החברים
 שמתעסקים בתורה, ואנו בלב אחד
 ורצון אחד, על אחת פמה וכמה.

אמר רבי יוסי, מפאן שלאותם בעלי
 המחלוקת אין להם קיום. שהרי בכל פעם
 שהללו בני העולם אלה עם אלה ברצון
 אחד ולב אחד - אף על גב שמורדים

התעסקו לעשות באותו מעשה שעשו
 לסרב לקדוש-ברוך-הוא, והיו אומרים
 בפה ועושים מעשה.

ראה מה כתוב, הן עם אחד ושפה אחת
 לכלם. משום שהם בלב אחד וברצון
 אחד ומדברים בלשון הקדש. ועתה לא
 יבצר מהם כל אשר יזמו לעשות, ואין מי
 שימנע מעשיהם. אבל מה אעשה?
 אבלכל להם הדרגות של מעלה ולשונם
 שלמטה, ואז נמנע מעשה שלהם. ומה

בְּקוֹדֶשׁא בְּרִידְ הוּא, לֹא שְׁלֵטָא בְּהוּ דִּינָא דְלַעִילָא. כִּיּוֹן
דְּאִתְפְּלִגּוּ מִיַּד וַיִּפֹּץ יי אֹתָם מִשָּׁם וְגו'.

אָמַר רַבִּי חֵיִיא אֲשֶׁתִּמַּע דְּכֻלָּא בְּמַלְכָּה דְּפוּמָא תְּלִיִיא.
דְּהָא כִּיּוֹן דְּאִתְפְּלִגְלִי מִיַּד וַיִּפֹּץ יי אֹתָם מִשָּׁם.
אַבְל בּוֹזְמָנָא דְּאִתִּי מַה כְּתִיב, (צפניה ג) כִּי אִזְ אֶהְפֹּךְ אֶל
עַמִּים שָׁפָה בְּרוּרָה לְקִרְא כְּלָם בְּשֵׁם יי לְעַבְדוֹ שְׂכָם אֶחָד
וְכְתִיב, (זכריה יד) וְהָיָה יי לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא
וְהָיָה יי אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד. בְּרוּךְ יי לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

פְּרָשַׁת לֶךְ לֶךְ

זֹהַר

לֶךְ לֶךְ מֵאֶרְצְךָ וְגו'. רַבִּי אַבָּא פָּתַח וְאָמַר, (ישעיה מו)
שְׁמַעוּ אֵלַי אַבְיָרִי לֵב הֶרְחֹקִים מִצְדָּקָה. שְׁמַעוּ
אֵלַי אַבְיָרִי לֵב, כִּמְהַר תְּקִיפִין לְבַיְתָּהוּ דְּחֵיבֵיָא, דְּחַמָּאן

לשון הקודש

שְׂכָם אֶחָד, וְכְתוּב (זכריה יד) וְהָיָה ה' לְמֶלֶךְ
עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא וְהָיָה ה' אֶחָד
וּשְׁמוֹ אֶחָד. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

פְּרָשַׁת לֶךְ לֶךְ

זֹהַר

לֶךְ לֶךְ מֵאֶרְצְךָ וְגו'. רַבִּי אַבָּא פָּתַח וְאָמַר
(ישעיה מו) שְׁמַעוּ אֵלַי אַבְיָרִי לֵב הֶרְחֹקִים
מִצְדָּקָה. שְׁמַעוּ אֵלַי אַבְיָרִי לֵב - כִּמְהַר

בְּקוֹדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לֹא שׁוֹלֵט בְּהֵם הַדִּין
שְׁלֵמַעְלָה. כִּיּוֹן שְׁנַחֲלִקוּ, מִיַּד - וַיִּפֹּץ
אֹתָם ה' מִשָּׁם וְגו'.

אָמַר רַבִּי חֵיִיא, נִשְׁמַע שֶׁהַכֹּל בְּדַבּוּר
הַפֶּה תְּלוּי, שְׁהָרִי כִּיּוֹן שֶׁהַתְּפִלָּה, מִיַּד
וַיִּפֹּץ ה' אֹתָם מִשָּׁם. אַבְל לְעֵתִיד לְבֵא מַה
כְּתוּב? (צפניה ג) כִּי אִזְ אֶהְפֹּךְ אֶל עַמִּים
שָׁפָה בְּרוּרָה לְקִרְא כְּלָם בְּשֵׁם ה' לְעַבְדוֹ

שְׂבִילִי וְאַרְחֵי דְאוֹרֵייתָא וְלֹא מִסְתַּכְּלִין בְּהוּ, וְלִבֵּיהוּ
תִּקְיִין דְלֹא מִתְדַרְיִין בְּתִיּוּבְתָא לְגַבֵּי מְרִיחֹן, וְאַקְרוּן
אַבְיָרֵי לֵב. הֲרַחוּקִים מְצַדְקָה דְמִתְרַחֲקֵי מֵאוֹרֵייתָא.

רַבֵּי חֲזַקְיָה אָמַר דְּמִתְרַחֲקֵי מִקְדָּשָׁא בְּרִידָא הוּא וְאַנּוּן
רְחִיקִין מֵיְהִי, וּבְגִין כֶּדָּ אַקְרוּן אַבְיָרֵי לֵב.
הֲרַחוּקִים מְצַדְקָה דְלֹא בְעָאן לְקַרְבָּא לְגַבֵּי קְדָשָׁא
בְּרִידָא הוּא, בְּגִין כֶּדָּ אַנּוּן רַחוּקִים מְצַדְקָה, כִּיּוֹן דְאַנּוּן
רַחוּקִים מְצַדְקָה רַחוּקִים אַנּוּן מִשְׁלוֹם דְלִית לֹון שְׁלוֹם.
דְכַתִּיב, (ישעיה מ"ח) אֵין שְׁלוֹם אָמַר יְיָ לְרָשָׁעִים. מָאִי
טַעמָא בְּגִין דְאַנּוּן רַחוּקִים מְצַדְקָה.

תָּא חֲזִי, אַבְרָהָם בְּעֵי לְקַרְבָּא לְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא
וְאַתְקַרַב. הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (תהלים מ"ה) אָהַבְתָּ צְדָקָה
וְתִשְׁנֵא רָשָׁע. בְּגִין דְאַהֲבַת צְדָקָה וְשִׁנְאָה רָשָׁע אַתְקַרַב

לשון הקודש

הקדוש ברוך הוא, משום כך הם רחוקים
מצדקה. כיון שהם רחוקים מצדקה,
רחוקים הם משלום, שאין להם שלום,
שפתיב (ישעיה מ"ח) אין שלום אמר ה'
לרשעים. מה הטעם? משום שהם
רחוקים מצדקה.

בא ראה, אברהם רצה לקרב אל
הקדוש ברוך הוא והתקרב. והו שפתיב
(תהלים מ"ה) אהבת צדק ותשנא רשע. משום
שאהב צדק ושנא רשע, התקרב

תוקים לבותיהם של הרשעים, שרואים
את שבילי ודרך התורה ולא מסתכלים
בהם, ולבותיהם תוקים שאינם חוזרים
בתשובה לרבונם, ונקראים אבירי לב.
הרחוקים מצדקה - שמתרחקים מן
התורה.

רבי חזקיה אמר, שמתרחקים מן
הקדוש ברוך הוא, והם רחוקים ממנו,
ומשום כך נקראו אבירי לב. הרחוקים
מצדקה - שאינם רוצים לקרב אל

לְצַדְקָה, וְעַל דָּא בְּתִיב, (ישעיה מא) אַבְרָהָם אֹהֲבֵי. מָאִי
טַעְמָא אֹהֲבֵי, בְּגִין דְּכְתִיב אֶהְבֶּתְ צְדָקָה. רְחִימוּתָא
דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְרַחֲמִים (דף עו ע"א) לִיָּה אַבְרָהָם מְכַל
בְּנֵי דְרִיָּה דְהוּוּ אַבִּירֵי לֵב וְאֲנֹן רְחֻקִים מִצְדָּקָה כְּמָה
דְּאַתְמָר.

סתרי-תורה

(דף ע"ו ע"ב)

תֵּאנָא בְּתוֹקְפָא דְהֶרְמֵנוּ דְמִלְכָּא, אֲנָצִיב חַד אֵילָנָא רַבָּא וְתַקִּיף גּוּ
נְטִיעֵן עֲלָאִין, נְטִיעֵ אֵילָנָא דָּא, בְּתַרִּיסַר תְּחוּמִין אֶסְתַּחַר, בְּאַרְבַּע
סְטָרִין דְעֲלָמָא פְּרִישָׁא רַגְלִיָּה. ת"ק פְּרִסֵי מְטְלָנוּי, כָּל רְעוּתִין
דְאֲנֹן פְּרִסִין בִּיהַ תְּלִיָּן, כַּד אֲתַעַר הַאי, כְּלָהוּ מִתְעַרִין בְּהַדִּיָּה לִית
מָאן דְנִפְיֵק מִרְעוּתִיָּה. לְבָתַר, כְּלָהוּ בְּרְעוּתָא חֲדָא בְּהַדִּיָּה, קָם
מְלַעִילָא (ס"א נחית) אֲתַנְחִית בְּמִטְלָנוּי לְגוּ יִמָּא. מְזִיָּה יִמָּא (אתגלי)
אֲתַמְלִיָּא. אִיהוּ מְקוּרָא (דְכָל ד"א לְכָל) מִיָּין דְנִבְעִין. תְּחוּתִיָּה מִתְפְּלָגִין
כָּל מִימּוּי דְבְּרָאשִׁית, שְׁקִיו דְגִנְתָּא בִּיהַ תְּלִיָּן.

לשון הקודש

צְדָרִים שֶׁל הָעוֹלָם פְּרוּשָׁה רַגְלוֹ. ת"ק
פְּרָסָאוֹת מְסַעוּתִיו. כָּל הָרְצוֹנוֹת שֶׁל
אוֹתָם פְּרָסוֹת בּוֹ תְּלוּיִים. כְּשׁוּהָ
מִתְעוֹרָר, כָּלָם מִתְעוֹרְרִים עִמּוֹ. אִין מִי
שְׁיֹצֵא מְרָצוֹנוֹ. אַחַר כֵּךְ כָּלָם כְּרָצוֹן
אַחַד עִמּוֹ. קָם מְלַמְעֵלָה, וַיִּוְרְדוּ יוֹרְד
בְּמִסְעוּתֵיָו לְתוֹךְ הַיָּם. מִמְּנֵו הַיָּם וּמִתְנַלְהוּ
מִתְמַלְא. הוּא הַמְקוּר וְשֶׁל כָּל הַמַּיִם
הַנּוֹבְעִים, תְּחַתֵּיו נִחְלָקִים כָּל מִימּוּ
כְּרָאשִׁית. הַשְּׁקָאוֹת הֵגֵן תְּלוּיִים בּוֹ.

לְצַדְקָה, וְעַל זֶה כְּתוּב (ישעיה מא) אַבְרָהָם
אֹהֲבֵי. מָה הַטַּעַם אֹהֲבֵי? מִשׁוּם שְׂכָתוּב
אֶהְבֶּתְ צְדָקָה. הָאֶהְבָּה שְׂאֶהֱב אַבְרָהָם
אֵת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְכַל בְּנֵי דוֹרוֹ,
שְׁהִיו אַבִּירֵי לֵב, וְהֵם רְחֻקִים מִצְדָּקָה,
כְּמוֹ שְׁנַתְבָּאָר.

סתרי תורה

לְמַדְנֵו בְּתַקְפָּ רְצוֹן הַמְלֶכֶךְ נְטִיעֵ אֵילָן
אַחַד גְּדוֹל וְחֹזֵק בְּתוֹךְ הַנְּטִיעוּת
הָעֲלִיוֹנוֹת, הַנְּטִיעָה שֶׁל הָאֵילָן הַזֶּה
בְּתַרִּיסַר תְּחוּמִים מְסַבְבָּת. בְּאַרְבַּעַה

כָּל נִשְׁמָתִין דְּעִלְמָא מִנִּיה פְּרַחִין. נִשְׁמָתִין אֵלִין עֵאלִין בְּגִנְתָּא
 לְנַחְתָּא לְהַאי עִלְמָא. נִשְׁמָתָא כַּד נִפְקָא אֶתְבְּרָכָא בְּשַׁבַּע בְּרַכָּאן
 לְמַהוּי אָבָא (ד"א ל"ג לְרוּחָא וְרַם) לְגוּפָא (וּלְמַהוּי) בְּסִלְיָקוּ (דְּדִיוֹקְנָא עֲלָאָה
 הָדָא הוּא דְכַתִּיב וַיֹּאמֶר יי אֵל אֲבָרָם הָא נִשְׁמָתָא עֲלָאָה אָבָא (ד"א ל"ג לְרוּחָא וְרַם) לְגוּפָא
 בְּסִלְיָקוּ) דְּדִיוֹקְנָא עֲלָאָה.

כַּד בַּעֲיָא (נִפְשָׁא) לְנַחְתָּא לְהַאי עִלְמָא, אוֹמֵי לָה קְדָשָׁא בְּרִידָה הוּא
 לְמִיטְר פְּקוּדֵי אוֹרִייתָא וּלְמַעַבְד רְעוּתִיהָ. וּמְסַר לָה מְאָה מִפְתָּחָן
 דְּבְרַכָּאן דְּכָל יוֹמָא לְאַשְׁלָמָא לְדַרְגִין עֲלָאִין כְּחוּשְׁבוֹן ל'ף ל'ף,
 דְּהָא כְּלָהוּ אֶתְמַסֵּר לָה בְּגִין לְאַתְקָנָא בְּהוּ לְגִנְתָּא וּלְמַפְלַח לָה
 וּלְנִטְרָא לָה. מְאַרְצָה דָּא גִנְתָּא דְּעִדָּן.

(וּמוֹלְדָתָהּ דָּא גוּפָא דְאַתְקָרֵי אֵילָנָא דְחַיִּי דְאִיהוּ תְרִיסַר שְׁבַטִין עֲלָאִין. וּמִבֵּית אָבִידָה דָּא
 שְׂכִינְתָּא. אָבִידָה דָּא קְדָשָׁא בְּרִידָה הוּא. שְׁנַאֲמַר (מִשְׁלִי כַח) גּוֹזַל אָבִיו וְאִמּוֹ וַאֲמַר אִין פֶּשַׁע
 וְגו'. וְאִין אָבִיו אֵלָא קְדָשָׁא בְּרִידָה הוּא וְאִין אִמּוֹ אֵלָא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. אֵל הָאֲרִץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ
 דָּא אִיהוּ הַאי עִלְמָא), (נ"א וּמוֹלְדָתָהּ דָּא אֵילָנָא דְחַיִּי, וּמִבֵּית אָבִידָה תְרִיסַר תְּחוּמוֹין שְׁבַטִין
 עֲלָאִין. אֵל הָאֲרִץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ דָּא אִיהוּ הַאי עִלְמָא), (עַד כָּאן סִתְרֵי תוֹרָה).

לשון הקודש

נִמְסְרוּ לָה בְּדֵי לְתַקֵּן בְּהֵם אֶת הַגֵּן
 וּלְעַבְדָּהּ וּלְשִׁמְרָהּ. מְאַרְצָה - זֶה גֵן
 הָעֵדֶן.

וּמוֹלְדָתָהּ - זֶה הַגּוּף, שְׁנַקְרָא עֵץ הַחַיִּים, שֶׁהוּא
 תְרִיסַר שְׁבַטִים עֲלִיוֹנִים. וּמִבֵּית אָבִידָה - זֶה
 הַשְׂכִּינְתָּה. אָבִידָה זֶה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁנַאֲמַר
 (מִשְׁלִי כַח) גּוֹזַל אָבִיו וְאִמּוֹ וַאֲמַר אִין פֶּשַׁע וְגו'. וְאִין
 אָבִיו אֵלָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאִין אִמּוֹ אֵלָא
 כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. אֵל הָאֲרִץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ - זֶה הוּא
 הָעוֹלָם הַזֶּה. וּמוֹלְדָתָהּ - זֶה עֵץ הַחַיִּים.
 וּמִבֵּית אָבִידָה - תְרִיסַר תְּחוּמוֹים, שְׁבַטִים עֲלִיוֹנִים.
 אֵל הָאֲרִץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ - זֶהוּ הָעוֹלָם הַזֶּה. עַד כָּאן
 סִתְרֵי תוֹרָה.

כָּל הַנִּשְׁמוֹת שֶׁל הָעוֹלָמִים פּוֹרְחוֹת
 מִפְּנֵי הַנִּשְׁמוֹת הַלְלוּ וּבְכַנְסוֹת לְגֵן לְרֵדֶת
 לְעוֹלָם הַזֶּה. כְּשִׁיּוּצָאֵת נִשְׁמָה, הִיא
 מִתְבְּרַכֶּת בְּשַׁבַּע בְּרָכוֹת לְהִיּוֹת אָב
 וְלִרְוִחַ וְרַם) לְגוּף וְלִהְיוֹת) בַּעֲלִיָּה וְשֶׁל הַדְּמוּת
 הָעֲלִיוֹנָה. זֶהוּ שְׁתוּבָא וַיֹּאמֶר ה' אֵל אֲבָרָם. הֲרִי
 נִשְׁמָה עֲלִיוֹנָה אָבָא (לְרוּחַ וְרַם) לְגוּף בַּעֲלִיָּה) שֶׁל
 דְּמוּת עֲלִיוֹנָה.

בְּשִׁרְיָצָה וְהַנְּפִשׁוּ לְרֵדֶת לְעוֹלָם הַזֶּה,
 מִשְׁבִּיעַ אוֹתָהּ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשִׁמְר
 אֶת מְצוּוֹת הַתּוֹרָה וּלְעֲשׂוֹת רְצוֹנּוֹ,
 וּמוֹסֵר לָה מְאָה מִפְתָּחוֹת שֶׁל בְּרָכוֹת
 שֶׁל כָּל יוֹם לְהַשְׁלִים אֶת הַדְּרָגוֹת
 הָעֲלִיוֹנוֹת כְּחוּשְׁבוֹן ל'ף ל'ף. שְׁתְּרֵי כָּלָם

רַבִּי יוֹסִי פָתַח (תהלים פד) **מֵה יְדִידוֹת מְשַׁכְּנוֹתֶיךָ יִי**
צְבָאוֹת. כִּמָּה אֵית לֹוֹן לְבַנֵּי נִשְׂא לְאִסְתַּכְּלָא
בְּפוֹלְחָנָא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. דְּהָא כָּל בְּנֵי נִשְׂא לָא
יְדַעֵי וְלָא מְסַתְּכְלֵי עַל מַה קָּאִים עֲלֵמָא. וְאַנּוֹן עַל מַה
קָיִימִין. דְּכֵד בְּרָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלֵמָא עֲבַד שְׂמִיָּא
מֵאִשׁ וּמִמִּים מִתְעַרְבִין בְּחָדָא וְלָא הוּוּ גְלִדֵּי. וְלִבְתַּר
אַגְלִידוּ וְקָיִמוּ בְּרוּחָא עֲלָאָה וּמִתְמָן שְׁתִּיל עֲלֵמָא,
לְקָיִמָא עַל סְמְכִין, וְאַנּוֹן סְמְכִין לָא קָיִימִין אֱלָא בְּהֵתוּא
רוּחָא, וּבְשַׁעְתָּא דְּהֵתוּא רוּחָא אִסְתַּלַּק בְּלַחוּ מִרְפְּפִין וְזַעֲיִן
וְעֲלֵמָא אֲרִתַּת הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (איוב ט) הַמְרַגְזֵי אֶרֶץ
מִמְקוֹמָהּ וְעַמּוּדֶיהָ יִתְפַּלְצוּן. וְכֵלָא קָאִים עַל אוֹרֵייתָא,
דְּכֵד יִשְׂרָאֵל מוֹשְׁתַּדְלֵי בְּאוֹרֵייתָא מִתְקָיִים עֲלֵמָא וְאַנּוֹן
קָיִימִין וְסְמְכִין קָיִימִין בְּאַתְרֵיהּוּ בְּקָיִימָא שְׁלִים.

לשון הקודש

על עמוּדִים, ואוֹתָם הַתּוֹמְכִים לָא
 עוֹמְדִים אֱלָא בְּרוּחַ הַהֵיא. וּבְשַׁעָה
 שְׁאוּתָהּ הַרוּחַ עוֹלָה, בְּלָם מִתְרוֹפְפִים
 וְזַעֲיִם וְהַעוֹלָם רוּתַת. זְהוּ שְׁכַתוּב (איוב ט)
 הַמְרַגְזֵי אֶרֶץ מִמְקוֹמָהּ וְעַמּוּדֶיהָ
 יִתְפַּלְצוּן. וְהַכֵּל עוֹמֵד עַל הַתּוֹרָה.
 שְׁכַאֲשֶׁר יִשְׂרָאֵל מוֹשְׁתַּדְלִים בַּתּוֹרָה,
 מִתְקָיִים הַעוֹלָם, ואוֹתָם הַעַמּוּדִים
 הַתּוֹמְכִים קָיִימִים בְּמִקּוֹמָם בְּקִיּוּם שְׁלֵם.

רַבִּי יוֹסִי פָתַח, (תהלים פד) **מֵה יְדִידוֹת**
מְשַׁכְּנוֹתֶיךָ הִי צְבָאוֹת. כִּמָּה יֵשׁ לְבַנֵּי
אָדָם לְהַסְתַּכְּל בְּעֵבוּדַת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא, שְׁהֵרִי כָּל בְּנֵי הָאָדָם לָא יוֹדְעִים
וְלָא מְסַתְּכְלִים עַל מַה עוֹמֵד הַעוֹלָם וְעַל
מַה הֵם קָיִימִים. שְׁכַאֲשֶׁר בְּרָא הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא אֵת הַעוֹלָם, עָשָׂה שְׂמִיָּם
מֵאִשׁ וּמִמִּים מְעַרְבִים יַחַד, וְלָא הָיוּ
קוֹפָאִים, וְאַחַר כֵּן קָפְאוּ וְעַמּוּדוֹ בְּרוּחַ
עֲלִיוֹנָה, וּמִשָּׁם שְׁתַּל אֵת הַעוֹלָם לְעַמֵּד

תָּא חַוִּי, בְּשַׁעֲתָא דַּאֲתַעַר פְּלַגוּת לִילְיָא וְקוּדְשָׁא בְּרִיד
הוּא עָאל לְגַנְתָּא דְעַרְן לְאַשְׁתַּעְשַׁע עִם צְדִיקָא,
כְּלַהּוּ אֵילָנִין דְּבַנְנַתָּא דְעַרְן מוּזְרָן וּמְשַׁבְּחָן קַמִּיהָ.
דְּכַתִּיב, (דברוי הימים א טז) אַז יִרְנְנוּ עֲצֵי הַיַּעַר מִלִּפְנֵי יי וְגו'.

וְכַרְוָא קְרִי בְּחִיל וְאָמַר לְכוּן אֲמַרִּין קְדִישִׁין עֲלִיוֹנִין,
מָאן מְנַכּוּן דְּעֵייל רוּחָא בְּאוּדְנוּי לְמִשְׁמַע,
וְעֵינֵי פְּקַחִין לְמַחְמִי. וְלַפִּיּה פְּתוּחָ לְמַנְדַּע, בְּשַׁעֲתָא
דְּרוּחָא דְכָל רוּחִין אָרִים בְּסִימוּ דְנִשְׁמַתָּא, וּמַתְּמָן נָפִיק
קָלָא דְקָלְיָא, חֵילִין אֲתַבְּדַר לְאַרְבַּע סְטְרֵי עֲלֵמָא.
א חַד סְלִיק לְסִטְר חַד. ב חַד נְחִית לְהַהוּא סְטְר. ג חַד
עֵייל בֵּין תְּרִין. ד תְּרִין מַתְּעֵרִין (מַתְּעֵרִין) בְּתַלְתָּ. ה תַּלְתָּ
עֵיילֵי בְּחַד. ו חַד אֲפִיק גְּוֹוֹנִין. ז שִׁית מְנַהוֹן לְסִטְר חַד,
וְשִׁית מְנַהוֹן נְחִיתֵי לְהַהוּא סְטְר. ח שִׁית עֵיילֵי בְּתַרִּיסַר.

לשון הקודש

בְּשַׁעָּה שְׁהַרוּחַ שֶׁל כָּל הַרוּחוֹת מְרִימָה
 אֶת הַתְּבַשְׁמוֹת הַנְּשָׁמָה, וּמִשָּׁם יוֹצֵא
 הַקּוֹל שֶׁל הַקּוֹלוֹת, הַצְּבָאוֹת הַתְּפוּזוֹ
 לְאַרְבָּעָה רוּחוֹת הָעוֹלָם.

א. אֶחָד עוֹלָה לְצַד אֶחָד. **ב.** אֶחָד יוֹרֵד
 לְאוֹתוֹ הַצַּד. **ג.** אֶחָד נִכְנָס בֵּין שְׁנַיִם. **ד.**
 שְׁנַיִם מַתְּעוֹרְרִים וּמַתְּעֵרִים בְּשִׁלְשָׁה. **ה.**
 שִׁלְשָׁה נִכְנָסִים בְּאַחַד. **ו.** אֶחָד מוֹצֵא
 גְּוִיָּים. **ז.** שִׁשָּׁה מֵהֶם לְצַד אֶחָד, וְשִׁשָּׁה
 מֵהֶם יוֹרְדִים לְאוֹתוֹ הַצַּד. **ח.** שִׁשָּׁה

בַּא רְאֵה, בְּשַׁעָּה שְׁמַתְעוֹרַר הַצּוֹת
 הַלְיָלָה וְהַקּוֹדֵשׁ בְּרוּךְ הוּא נִכְנָס לְגַן
 הָעַרְן לְהַשְׁתַּעְשַׁע עִם הַצְּדִיקִים, כָּל
 הָאֵילָנוֹת שֶׁל גַּן הָעַרְן מוּזְרִים
 וּמְשַׁבְּחִים לְפָנָיו, שְׁכַתוּב (דברוי הימים-א טז)
אַז יִרְנְנוּ עֲצֵי הַיַּעַר מִלִּפְנֵי ה' וְגו'.

וְהַכְּרוּז קוּרָא בְּחִיל וְאָמַר: לְכֶם
 אוֹמְרִים קְדוּשִׁים עֲלִיוֹנִים, מִי מִכֶּם
 שְׁנַכְנְסָה רוּחַ לְאוּזְנוֹ לְשִׁמְעַ, וְעֵינָיו
 פְּקוּחוֹת לְרְאוֹת, וְלִבּוֹ פְּתוּחַ לְדַעַת,

ט תְּרִיסַר מִתְעַרְיִין בְּעֶשְׂרִין וּתְרִיִן. י שִׁית כְּלִילָן בְּעֶשְׂרָה.
 יא עֶשְׂרָה קָאִים בְּחַד.

א. פי' כתר עליון הנקרא רחא דכל רוחין כשבא להרים מתיקת הנשמה ממקום הבינה:
 ב. פירוש הנפש אתדבק ברוח: ג. פי' הרוח יורד למטה להתחבר עם הנפש: ד. פי' הנשמה השוכנת בין רוח לנפש: ה. פי' שאז הרוח והנפש מתערנין בנשמה: ו. פי' נפש רוח ונשמה כלם נכנסים בבינה אז הבינה מוציא ניצוצות: ז. פי' אותן שש ניצוצות הראשונות טובות למקום התפארת עולם הבנין שש קצוות ושש ניצוצות יורדות למדת מלכות. ר"ל שבע היכלות ממקום שהן באות: ח. פי' אותן שש שהן בז' ספירות עולם הבנין עולים לשם של י"ב הוויות: ט. פי' אותן י"ב הוויות עולים למקום הבינה מקור כ"ב אותיות: י. פי' הו' ניצוצות שבמלכות ר"ל שבעה היכלות כלילן ב' ספירות: יא. פירוש העשר ספירות עומדין בחד נקודה עלאה וכלל המאמר להודיענו מעלת הנשמה ומעלת תורתנו הקדושה:

ווי לְאֶנוּן דְּנִימֵי שִׁנְתָּא בְּחֹרֵיהוֹן, לָא יִדְעֵי וְלָא

מִסְתַּכְּלָאן אִידָּ יְקוּמוּן בְּדִינָא דְּחֻשְׁבָּן אֲתַפְקַד, (דף ע"ו)

כַּד אֲסַתָּאב גּוּפָא, וְנִשְׁמַתָּא שְׂמִיָּא עַל אַנְפֵי דְּאֹיָרָא

דְּטִיָּהֲרָא, וְסִלְקָא וְנַחְתָּא, וְתִרְעִין לָא מִתְּפַתְחָן, מִתְּנַלְגָּלָן

בְּאַבְנֵין בְּגוּ קוּסְפִּיתָא. ווי לֹזֶן מָאן יִתְבַּע לֹזֶן, דְּלָא יְקוּמוּן

בְּעֵדוּנָא דָּא בְּגוּ דּוּכְתִי דְּעֵנוּיֵי דְּצַדִּיקֵיָא, וְאֲתַפְקַדוּן

דּוּכְתִיָּהוּ. וְאֲתַמְסְרוּן בִּידָּא דְּדוּמָה, גַּחְתִּי וְלָא סִלְקֵי.

עֲלִיָּהוּ כְּתִיב, (איוב ז) כָּלָה עֵנָן וַיִּלָּךְ כִּן יוֹרֵד שָׁאוֹל לָא

יַעֲלָה.

לשון הקודש

בדין בשהחשבון נמנה, בשנמא הגוף, והנשמה משוטטת על פני האויר שמאיר ועולה ויורדת, והשערים לא נפתחים, ומתנלגלים באבנים בתוך הקלע. אזי להם! מי בקש אותם שלא יקומו בתענוג הזה? בתוך המקומות

נכנסים בשנים עשר. ט. שנים עשר מתעוררים בעשרים ושנים. י. ששה כלולים בעשרה. יא. עשרה עומדים באחד.

אזי לאותם שישנים ושנה בנחיריהם, לא יודעים ולא מסתכלים אידך יקומו

**בַּהֲהִיא שַׁעֲתָא אֲתַעַר שְׁלֵהוּבָא חַד מְסִטְרָא צְפוּן וּבְטִישׁ
בְּאַרְבַּע סְטְרֵי עֲלָמָא וְנַחֲתִית וּמִטִּי בֵּין גְּדַפֵּי
דְתַרְנַנְגוּלָא וְאֲתַעַר הַהוּא שְׁלֵהוּבָא בֵּיהּ וְקָרִי, וְלִית מָאן
דְאֲתַעַר בְּרֵ אַנּוּן וּפְאִי קְשׁוּט דְקִיִּימִי וְאֲתַעְרוּ בְּאוּרִייתָא.
וְכַדִּין קְדָשָׁא בְרִידָא הוּא וְכָל אַנּוּן צְדִיקִיָּא דְבָגוּ גְבַתָּא
דְעֵדוּן צִיִּיתִי לְקַלְיָהוּן. כְּמָה דְאֵת אָמַר, (שיר השירים ח)
הַיּוֹשֶׁבֶת בַּגִּנִּים חֲבֵרִים מִקְשִׁיבִים לְקוֹלֶךָ הַשְּׁמִיעֵנִי:**

**וַיֹּאמֶר יי אֵל אַבְרָם, מַה כָּתִיב לְעֵילָא (בראשית יא)
וַיָּמָת הָרֶן עַל פְּנֵי תֵרַח אָבִיו וְגו'. מָאִי אִירִיָּא
הָכָא, אֵלָא עַד הַהוּא יוֹמָא לָא הָוָה בְּרֵ נֶשׁ דְּמִית בְּתִי
אָבִיו בְּרֵ דָא, וְכַד אֲתַרְמִי אַבְרָם לְנוֹרָא אֲתַקְטִיל הָרֶן,
וְכַנִּין דָּא נִפְקוּ מִתַּמָּן (מאן קטיל לזן להרוג, אלא כיון דרמו אברהם לנורא
דכשדמאי, אתגלי עליה קדשא בריד הוא ושזביה, ונהו הרן אחוי קאי תמן.**

לשון הקודש

שֶׁל עֲנוּגֵי הַצְּדִיקִים וְנִפְקַד מְקוּמָם. הוּא וְכָל אוֹתָם הַצְּדִיקִים שֶׁבְּתוֹךְ גֵּן
וְנִמְסְרִים בְּיַדֵּי דוּמָה, יוֹרְדִים וְלֹא הַעֲדוּן מִקְשִׁיבִים לְקוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
עוֹלָיִם. עֲלִיהֶם כְּתוּב (איוב) כְּלָה עֵנָן וַיִּלְדָּה
כֵּן יוֹרֵד שְׂאוֹל לֹא יַעֲלֶה.

בְּאוֹתָהּ הַשָּׁעָה מִתְעוֹרְרַת שְׁלֵהֶבֶת
אֲחַת מִצַּד הַצְּפוּן, וּמִכָּה בְּאַרְבַּעַה
רוּחֹת הָעוֹלָם, וַיּוֹרְדַת וּמִגִּיעָה לְבֵין
כְּנֵפֵי הַתְּרַנְגוּל, וּמִתְעוֹרְרַת בּוֹ אוֹתָהּ
הַשְּׁלֵהֶבֶת וְקוּרָא. וְאִין מִי שֶׁמִּתְעוֹרַר,
פֶּרֶט לְאוֹתָם צְדִיקֵי הָאֱמֶת שְׁעוּמְדִים
וּמִתְעוֹרְרִים בְּתוֹרָה. וְאִזּוּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ

הוּא וְכָל אוֹתָם הַצְּדִיקִים שֶׁבְּתוֹךְ גֵּן
הַעֲדוּן מִקְשִׁיבִים לְקוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(שיר ח) הַיּוֹשֶׁבֶת בַּגִּנִּים חֲבֵרִים מִקְשִׁיבִים
לְקוֹלֶךָ הַשְּׁמִיעֵנִי.
וַיֹּאמֶר ה' אֵל אַבְרָם. מַה כְּתוּב
לְמַעַלְהָ? (בראשית יא) וַיָּמָת הָרֶן עַל פְּנֵי
תֵרַח אָבִיו וְגו'. מָה אוֹמַר פֶּאן? אֵלָא עַד
אוֹתוֹ הַיּוֹם לֹא הָיָה אָדָם שֶׁמֵּת בְּתִי
אָבִיו פֶּרֶט לְזוֹה, וְכִשְׁנֹרֶק אַבְרָהָם לְאִשׁ,
נְהַרְגַת הָרֶן, וּמִשׁוּם זֶה יֵצְאוּ מִשָּׁם. וְמִי הָרַג
אֵת הָרֶן? אֵלָא כִּיּוֹן שֶׁהִשְׁלִיכוּ אֵת אַבְרָהָם לְאוּר

אָמְרוּ בַּשָּׂדָאֵי בְּגִינֵי זְכוּתֵיהּ דְּהָרָן אֲשֶׁתְּזַיב, מִיַּד נִפְקַּי שְׁלֵהוּבָא דְאַשָּׁא וְאוֹקְנֵיהּ לְהָרָן, הֲדָא הוּא דְכַתִּיב וְזָמַת הָרָן עַל פְּנֵי תֵרַח אָבִיו. וְאֵית דְּאָמְרֵי זְרַעָא דְתֵרַח לִית אֲשָׁא שְׁלֵטָא בֵּיהּ, אֲבָל גְּרָמֵי לְהָרָן לְנוֹרָא, וְאִי לֹא אֵיתוּקְדַ גְּדַע בְּוֹדָאֵי דְלֹא שְׁלֵטָא נוֹרָא בְּזַרְעֵיהּ, מִיַּד רָמִי לִיהּ לְהָרָן לְנוֹרָא וְאֵיתוּקְדַ וְהוּא תֵרַח אָבִיו קָאִים תְּמָן הֲדָא הוּא דְכַתִּיב וְזָמַת הָרָן עַל פְּנֵי תֵרַח אָבִיו.

בַּהֲהוּא יוֹמָא יָדְעוּ כָּל אוֹיְמָא וְלִישְׁנֵינָא דְלֹא שִׁינְיָבִיה לְאַבְרָהָם אֲלֵא קְדָשָׁא בְּרִידָא הוּא דְאֵיהוּ יַחֲדָאֵי דְעֲלֵטָא, וְהוּוּ מִיִּתְיֵן בְּגִינֵיהּ לְמִשְׁפָּנֵיהּ דְּאַבְרָהָם וְאָמְרִין לִיהּ תְּמִינֵן לָדָּה, דְאֵת רַחֲמֵי בְּקְדָשָׁא בְּרִידָא הוּא דְאֵיהוּ רַבּוּנֵיהּ דְעֲלֵטָא, אוֹלִיף לְבִנְנָא מְאוּרֻקְדָּה דְאֵת גְּדַע, וְעֲלֵיִהּ אָמַר קְרָא (תְּהִלִּים מז) גְּדִיבֵי עַמִּים נְאֻסְפוּ עִם אֱלֹהֵי אַבְרָהָם).

תָּא חַיִּי, מַה כְּתִיב וַיִּקַּח תֵּרַח אֶת אַבְרָם בְּנוֹ וְאֵת לֹוט בֶּן הָרָן וְגו'. וַיֵּצְאוּ אִתָּם מֵאֹרֶץ כְּשָׂדִים. וַיֵּצְאוּ אִתָּם, אֲתוּ מִיְבֵעֵי לִיהּ. דְּהָא כְּתִיב וַיִּקַּח תֵּרַח וְגו' מָאִי וַיֵּצְאוּ אִתָּם. אֲלֵא תֵרַח וְלֹוט עִם אַבְרָהָם וְשָׂרָה נִפְקוּ דְאַנּוּן הָווּ עַקְרָא לְמִיפְקַ מִגּוֹ אַנּוּן חֵיִיבָא, דְכִיּוֹן

לשון הקודש

עוֹלָם, וְהָיוּ מְבִיאִים אֶת בְּנֵיהֶם לְמִשְׁכְּנֵי שָׁל אַבְרָהָם, וְאוֹמְרִים לוֹ: רְאִינוּ אוֹתְךָ שְׂאֵתָה בּוֹטַח בְּקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂהוּא רַבּוּן הָעוֹלָם, לְמַד אֵת בְּגִינֵי מִדְרַבְּךָ שְׂאֵתָה יוֹדַע. וְעֲלֵיהֶם אָמַר הַכְּתוּב (תְּהִלִּים מז) גְּדִיבֵי עַמִּים נְאֻסְפוּ עִם אֱלֹהֵי אַבְרָהָם. **בַּא רְאָה מַה כְּתוּב, וַיִּקַּח תֵּרַח אֶת אַבְרָם בְּנוֹ וְאֵת לֹוט בֶּן הָרָן וְגו', וַיֵּצְאוּ אִתָּם מֵאֹרֶץ כְּשָׂדִים. וַיֵּצְאוּ אִתָּם? אֲתוּ הִיךָ צְרִידָא לְהִיּוֹת, שְׁהָרִי כְּתוּב וַיִּקַּח תֵּרַח וְגו'. מַה זֶה וַיֵּצְאוּ אִתָּם? אֲלֵא תֵרַח וְלֹוט עִם אַבְרָהָם וְשָׂרָה יֵצְאוּ, שְׁהֶם הָיוּ הָעַקְרָא לְעֲצַת מִתוֹךְ אוֹתָם**

כְּשָׂדִים, הַתְּגִלָּה עֲלֵיו הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהַצִּילוֹ, וְהִיךָ הָרָן אֲחִיו עוֹמֵד שָׁם.

אָמְרוּ הַכְּשָׂדִים, בְּשִׁבִיל זְכוּתוֹ שֶׁל הָרָן נִצּוֹל. מִיַּד יֵצְאָה שְׁלֵהבַת שֶׁל אֲשׁ וְשָׂרָפָה אֶת הָרָן. זֶהוּ שְׂכַתוּב וְזָמַת הָרָן עַל פְּנֵי תֵרַח אָבִיו. וְיֵשׁ שְׂאוֹמְרִים שְׂאִין שׁוֹלֶמֶת אֲשׁ בְּזַרְעוֹ שֶׁל תֵּרַח, אֲבָל נִשְׁלִיד אֶת הָרָן לְאֲשׁ, וְאִם לֹא יִבְעֵר, גְּדַע וְהָאִי שְׂאִין שׁוֹלֶמֶת הָאֲשׁ בְּזַרְעוֹ. מִיַּד הַשְּׁלִיכוּ אֶת הָרָן לְאֲשׁ וְנִשְׂרַף, וְהִיךָ תֵרַח אָבִיו עוֹמֵד שָׁם. זֶהוּ שְׂכַתוּב וְזָמַת הָרָן עַל פְּנֵי תֵרַח אָבִיו.

בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם יָדְעוּ כָּל אֶמָּה וְלִשְׁוֹן שְׁלֵא הַצִּיל אֶת אַבְרָהָם אֲלֵא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂהוּא יַחֲדוּ שֶׁל

דְּחָמָא תִּרְחַ דְּאַבְרָהָם בְּרִיָּה אֲשֶׁתִּזְיָב מִגּוֹ נִזְרָא, אֶתְהִידֵר
לְמַעַבְדֵּי רַעוּתֵיהּ דְּאַבְרָהָם, וּבְגִין כֶּךָ וַיֵּצְאוּ אִתְּם תִּרְחַ
וְלוּט.

וּבְשַׁעְתָּא דִּנְפִקוּ מַה כְּתִיב לְלַכְתּ אֶרְצָה כְּנַעַן.
דְּרַעוּתָא דְלַחֲזוֹן תְּוָה לְמִיחָד תַּפְּסוּן. מִפְּאֵן
אוֹלִיפְנָא כָּל מָאן דְּאֶתְעַר לְאֶתְדַפְּאָה מְסִייעִין לִיהַ. תָּא
תְּוִי, דְּהַכִּי הוּא דְכִיּוֹן דְּכְתִיב לְלַכְתּ אֶרְצָה כְּנַעַן מִיַּד
וַיֹּאמֶר יי אֵל אַבְרָם לָךְ לָךְ, וְעַד דְּאִיהוּ לָא אֶתְעַר
בְּקַדְמִיתָא לָא כְּתִיב לָךְ לָךְ.

תָּא תְּוִי, מְלָה דְלַעֲיִלָא לָא אֶתְעַר עַד דְּאֶתְעַר לְתַתָּא
בְּקַדְמִיתָא עַל מַה דְּתַשְׁרִי תְּהִיא דְלַעֲיִלָא, וְרִזָּא
דְּמְלָה, נְהוּרָא אוּכְמָא לָא אֶתְאַחִיד בְּנְהוּרָא תְּוּרָא עַד
דְּאִיהִי אֶתְעַרִית בְּקַדְמִיתָא, פִּיּוֹן דְּאִיהִי אֶתְעַרִית
בְּקַדְמִיתָא, מִיַּד נְהוּרָא תְּוּרָא שְׂרִיָּא עֲלָה.

לשון הקודש

– וַיֹּאמֶר ה' אֵל אַבְרָם לָךְ לָךְ, וְעַד
שֶׁהוּא הַתְּעוּרֵר בְּתַחֲלָה, לָא כְּתוּב לָךְ
לָךְ.

בַּא רְאָה, הַדְּבַר שֶׁלְמַעְלָה לָא מִתְעוּרֵר
עַד שֶׁמִּתְעוּרֵר לְמַטָּה בְּרֵאשׁוֹנָה עַל מַה
שִׁישְׁרָה עָלָיו אוֹתוֹ שֶׁלְמַעְלָה. וְסוּד
הַדְּבַר – הָאוּר הַשְּׁחַר אֵינּוּ נֶאֱחָז בְּאוּר
הַלְבָּן עַד שֶׁהִיא מִתְעוּרֵרֶת בְּרֵאשׁוֹנָה.
פִּיּוֹן שֶׁהִיא מִתְעוּרֵרֶת בְּרֵאשׁוֹנָה, מִיַּד

הַרְשָׁעִים. שְׂפִיּוֹן שֶׁרְאָה תִּרְחַ שֶׁאַבְרָהָם
בְּנֻו נֶצַל מִתּוֹךְ הָאֵשׁ, תּוֹר לַעֲשׂוֹת אֶת
רַעוּנוֹ שֶׁל אַבְרָהָם, וּמִשּׁוֹם כֶּךָ וַיֵּצְאוּ
אִתְּם תִּרְחַ וְלוּט.

וּבְשַׁעְתָּא שִׁשְׁעָאוּ מַה כְּתוּב? לְלַכְתּ
אֶרְצָה כְּנַעַן. שֶׁרַעוּנָם הִיָּה לְלַכְתּ לְשָׁם.
מִפְּאֵן לְמַדְנֻו, כָּל מִי שֶׁמִּתְעוּרֵר לְהַטְהַר,
מְסִייעִים אוֹתוֹ. בַּא רְאָה שֶׁכֶּךָ הוּא,
שְׂפִיּוֹן שֶׁכְּתוּב לְלַכְתּ אֶרְצָה כְּנַעַן, מִיַּד